

Stockholm 2017-02-28

Dnr 2707–2015/16

Konstitutionsutskottets resa till Frankrike den 7–10 februari 2017

Resans syfte

Konstitutionsutskottet beslutade den 16 juni 2016 att utskottet skulle besöka Paris och Strasbourg under vecka 6, 2017. Syftet med resan var att få en fördjupad förståelse för det franska statskicket, Europarådet och Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna samt inhämta erfarenheter och studera frågor inom utskottets beredningsområde, bl.a. förebyggande arbete mot radikaliserings och våldsbejakande extremism, utvecklingen inom EU och dess framtid med särskilt fokus på rättsstatsprincipen och Storbritanniens planerade utträde, frågor om fri- och rättigheter samt mediefrågor.

Från konstitutionsutskottet deltog 17 ledamöter och suppleanter samt två tjänstemän (se bilaga 1). Program för resan bifogas (bilaga 2).

Utskottet ställer sig bakom redogörelsen nedan.

Redogörelse för resan

Paris, 7-8 februari 2017

Besöket i Paris inleddes på Sveriges ambassad där ambassadör Veronika Wand-Danielsson med medarbetare tog emot delegationen. Utskottet fick en genomgång av det allmänpolitiska läget i Frankrike och aktuella frågor, bl.a. berördes ambassadens bevakning av presidentvalet och Frankrikes arbete mot radikaliserings och våldsbejakande extremism.

Vid ett lunchmöte med borgmästaren i Sarcelles, som är en mångkulturell förort till Paris, redogjorde borgmästaren för sin syn på möjliga orsaker till uppkomsten av radikaliserings och våldsbejakande extremism i Frankrike. Borgmästaren redovisade även konkreta åtgärder som har vidtagits i Sarcelles för att möta dessa utmaningar och berörde behovet av åtgärder på lokal respektive nationell nivå.

Utskottet träffade härfter en företrädare för den franska ombudsmannen för mänskliga rättigheter. Utskottet fick en presentation av ombudsmannens uppgifter och verksamhet. Vid mötet diskuterades även konsekvenserna av det rådande undantagstillståndet i Frankrike ur ett rättighetsperspektiv.

Utskottet hade sedan ett möte med en medieforskare om fransk mediepolitik, de ekonomiska och strukturella förutsättningarna för mediernas verksamhet i Frankrike och de franska mediernas roll i den demokratiska processen.

Vid ett middagsmöte på svenska residenset med en rådgivare till den franska regeringen diskuterades i huvudsak kärnfrågorna i det franska presidentvalet och de olika presidentkandidaterna.

I senaten träffade utskottet representanter för Nordeuropagruppen och företrädare för senatens justitieutskott. Vid mötet diskuterades framför allt aktuella frågor relaterade till Storbritanniens planerade utträde ur EU och säkerhetspolitiska frågor. Mötet avslutades med en rundtur i senaten.

I nationalförsamlingen redogjorde representanter för EU-utskottet för den franska synen på EU:s framtid och på de utmaningar som EU står inför med anledning av Storbritanniens planerade utträde.

Vid ett lunchmöte träffade utskottet ordföranden för vängruppen för Sverige i nationalförsamlingen. Ordföranden gjorde bl.a. vissa reflektioner om rättsstatsprincipen i ljuset av de franska lagstiftningsåtgärderna på antiterrorismområdet under senare tid.

Vid ett möte med nationalförsamlingens lagutskott fick utskottet en genomgång av de lagstiftningsåtgärder som Frankrike har genomfört i arbetet mot radikaliserings och våldsbejakande extremism samt terrorismbekämpning. Vidare diskuterades konsekvenserna av rådande undantagstillstånd i Frankrike och de åtgärder som undantagstillståndet har föranlett, inte minst ur ett rättighetsperspektiv och i förhållande till rättsstatsprincipen.

Utskottet träffade sedan dels generalsekretären för regeringens kommitté för förebyggande av brott och radikaliserings, som har det övergripande ansvaret för att samordna regeringens arbete mot radikaliserings med särskilt fokus på förebyggande insatser, dels en representant för regeringens kommitté för kampen mot rasism och antisemitism. Båda företrädarna presenterade sin respektive verksamhet och redogjorde för vidtagna åtgärder på relevanta områden.

Vid ett möte med Frankrikes EU-minister Harlem Désir diskuterades frågor om bl.a. rättsstatsprincipen inom EU, kampen mot våldsbejakande extremism och terrorism, inre säkerhet, mänskliga rättigheter, EU:s framtid och Storbritanniens planerade utträde. Från svensk sida fördes fram ståndpunkter i några av de frågor som KU särskilt brukar betona vid behandling av EU-rättsakter, bl.a. censurförbudet och offentlighetsprincipen.

Vid ett middagsmöte träffade utskottet ett antal svenska journalister för gemensam diskussion om läget inför presidentvalet i Frankrike och kärnfrågorna i valdebatten.

Strasbourg, 9-10 februari 2017

Besöket i Strasbourg inleddes med att ambassadör Torbjörn Haak med medarbetare tog emot delegationen. Utskottet fick en genomgång av vissa aktuella frågor i Europarådet och några av dess institutioner, bl.a. berördes Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna (Europadomstolen) och PACE (Europarådets parlamentariska församling).

Vid ett lunchmöte med tidigare chefen för generalsekreterarens kansli redogjorde han bl.a. för vissa rättighetsfrågor som för närvarande hanteras inom Europarådet och för en del av de utmaningar som Europarådet och Europadomstolen står inför.

Utskottet träffade sedan Europadomstolens ordförande, registrator och dess svenska domare för en presentation av domstolens verksamhet, målhantering och vissa relevanta avgöranden.

Vid ett middagsmöte på svenska residenset träffade utskottet generalsekreteraren för PACE. Han redogjorde för aktuella fokusfrågor och utmaningar som PACE arbetar med, särskilt i förhållande till rättsstatsprincipen, mänskliga rättigheter och internationella relationer.

Utskottet hade möten med representanter för dels Europarådets generaldirektorat för mänskliga rättigheter och rättsstatsfrågor, dels Europarådets generaldirektorat för demokratifrågor. Företrädarna presenterade sin respektive verksamhet och redogjorde för vidtagna åtgärder med särskilt fokus på bl.a. områdena radikalisering, våldsbejakande extremism, rasism, terrorism, säkerhet, integritetsskydd, mänskliga rättigheter, rättsstatsprincipen, utbildning, integration och demokrati.

Utskottet träffade också företrädare för avdelningen för verkställighet av Europadomstolens domar, som presenterade sin verksamhet och arbetet med verkställighetsärendena inom Europarådet.

Vid ett lunchmöte med Venedigkommissionens ordförande redovisade han sin syn på det internationella läget och aktuella utmaningar när det gäller mänskliga rättigheter, rättsstatsprincipen och demokratifrågor.

Avslutningsvis hade utskottet ett möte med representanter för Europarådets tortyrkommitté (CPT), som presenterade sin verksamhet och diskuterade de synpunkter på hur Sverige behandlar frihetsberövade som har framförts i CPT:s rapport från det senaste inspektionsbesöket i Sverige som ägde rum i maj 2015.

BILAGA 1

Konstitutionsutskottets delegation

Andreas Norlén (M), ordf.

Björn von Sydow (S), v. ordf.

Hans Ekström (S) (deltog endast i Paris)

Annicka Engblom (M)

Veronica Lindholm (S)

Jonas Millard (SD)

Maria Abrahamsson (M)

Per-Ingvar Johnsson (C)

Agneta Börjesson (MP)

Patrick Reslow (M)

Emanuel Öz (S)

Fredrik Eriksson (SD)

Tina Acketoft (L)

Mia Sydow Mölleby (V)

Tuve Skånberg (KD)

Lisbeth Sundén Andersson (M)

Marta Obminska (M)

Utöver dessa deltog två tjänstemän från konstitutionsutskottets kansli

BILAGA 2

**Program för konstitutionsutskottets resa till Frankrike
den 7-10 februari 2017**

Paris (7-8 februari)

Tisdagen den 7 februari

- ca 07.00 Avresa från Stockholm respektive Göteborg
- ca 08.30 Avresa från Köpenhamn
- ca 10.00 Ankomst i Paris från Stockholm
- ca 11.10 Ankomst i Paris från Göteborg/Köpenhamn
- 12.00 Briefing på ambassaden med ambassadör Veronika Wand-Danielsson m.fl.
- 13.00 Lunchmöte med François Pupponi, borgmästare i Sarcelles och ledamot i Nationalförsamlingen för socialistpartiet
- 15.30-16.30 Möte med Madame Muriel Cauvin, företrädare för Frankrikes ombudsman för mänskliga rättigheter (le Défenseur des Droits)
- 16.45-17.45 Möte med Jean-Marie Charon, medieforskare vid Centre national de la recherche scientifique och Centre d'étude des mouvements sociaux (EHESS)
- 20.00-22.00 Middagsmöte på svenska residenset med François Heisbourg, rådgivare till den franska regeringen och verksam bl.a. vid tanke-
medjan Fondation pour la recherche stratégique.

Onsdagen den 8 februari

- 8.30-10.00 Frukostmöte på senaten med senator André Gattolin, ordförande i senatens Nordeuropagrupp, senator François Marc, ansvarig för relationerna med Sverige i senatens Nordeuropagrupp och senator Alain Richard, vice ordförande i senatens konstitutionsutskott m.fl.
- 10.00-11.00 Rundtur på senaten i Palais du Luxembourg
- 11.30-12.30 Möte med Danielle Auroi, ordförande i nationalförsamlingens EU-utskott
- 12.30-13.30 Lunch med parlamentsledamoten Isabelle Attard, ordförande för vängruppen för Sverige i nationalförsamlingen

- 13.50-15.00 Möte med Dominique Raimbourg, ordförande i nationalförsamlingens lagutskott (la Commission des Lois) m.fl.
- 15.30-16.30 Möte med Muriel Domenach, generalsekreterare för regeringens kommitté för förebyggande av brott och radikalisering (Comité Interministériel de Prévention de la Délinquance et de la Radicalisation/CIPDR) och Donatien Le Vaillant, representant för regeringens kommitté för kampen mot rasism och antisemitism
- 17.00-18.00 Möte med EU-minister Harlem Désir
- 20.00-22.00 Middag med journalisterna Axel Gyldén (l'Express), Margaretha Svensson (Sveriges radio), Fanny Härgestam (SVT) och Sara Bertilsson (TV4)

Strasbourg (9-10 februari)

Torsdagen den 9 februari

- 09.25 Avresa från Paris med tåg till Strasbourg
- 11.11 Ankomst i Strasbourg
- 12.00-13.00 Briefing med ambassadör Torbjörn Haak m.fl.
- 13.00-14.45 Lunchmöte med Björn Berge, chef för generalsekreterarens kansli
- 15.00-17.15 Möte med domare Helena Jäderblom samt ordföranden för Europadomstolen Guido Raimondi m.fl.
- 19.00-22.00 Middag på svenska residenset med Wojciech Sawicki, generalsekreterare i parlamentariska församlingen (PACE)

Fredagen den 10 februari

- 09.00-10.00 Möte med Philippe Boillat, generaldirektör för mänskliga rättigheter och rättsstatsfrågor, Jan Kleijssen, chef för informations-säkerhetsdirektoratet och Patrick Penninckx, chef för informations-säkerhetsenheten
- 10.00-11.00 Möte med Geneviève Mayer, chef för avdelningen för verkställighet av Europadomstolens domar och Fredrik Sundberg, biträdande chef på samma avdelning
- 11.15-12.30 Möte med Snezana Samardzic Markovic, generaldirektör för demokratifrågor, Thobias Bergmann, Europeiska kommissionen mot rasism och intolerans (ECRI), Ivana D'alessandro, interkulturella städer (ICC) och Villano Qiriazzi, utbildningspolitik

- 13.00 Lunch med Venedigkommissionens ordförande Gianni Buquicchio
- 15.00 Möte med Europarådets tortyrkommittés exekutivsekreterare Jeroen Schokkenbroek
- 16.15 Avresa mot Entzheim flygplats
- 18.45 Avresa mot Amsterdam
- ca 22.30 Ankomst i Köpenhamn respektive Göteborg
- ca 01.00 Ankomst i Stockholm (lördagen den 11 februari)